

N:o 54.

Af herr N. Petersson i Runtorp, om ändring af §§ 6 och 13 riksdagsordningen.

Åtskilliga förslag till ändring af riksdagsordningens stadganden angående förhållandet emellan folkmängden och antalet representanter i Riksdagens ena eller båda kamrar samt emellan stad och land, hafva på de senare åren vid olika tillfällen blifvit väckta och inom riksdagen varit föremål för öfverläggning, men ehuru de föreslagna förändringarna erkänts af behovet påkallade, har icke bifall därför i båda kamrarne erhållits. Det vid nästlidne riksdag af konstitutionsutskottet uppställda förslag i afsedda syfte synes vara den väg, hvarpå denna fråga för närvarande möjligen kan lösas. Ehuru jag fortfarande är af den åsigt, att det förslag, som innefattas i min vid nästlidne riksdag i Andra Kammaren afgifna motion n:o 77, att Andra Kammarens ledamöter, såsom förhållandet är vid valen till Första Kammaren, borde utses efter en folkmängd lika för land och stad, är den enda rigtiga, och hvarigenom framtida stridigheter emellan landsbygdens och städernas invånare skulle rättvisligen förebyggas och den uppfattningen i riksdagsordningen vinna erkännande, att vi äro ett folk med samma meunniskovärde, då det gäller vår representation, antingen man är innebyggare i stad eller på land; — kunde valen till Andra Kammaren få verkställas efter sagda grunder, är jag förvissad, att många nu obehagliga och skadliga strider skulle i allmänhet undvikas och uteblifva; — ehuru det sagda är, som mig synes, den verkliga och rätta lösningen af afsedda frågan, vill jag, för att någon rättelse uti de stora oegentligheter, som

nu förefinnas i representationen emellan stad och land snart måtte komma till stånd, dock ingå på att lösa denna fråga i den riktning, som förra årets konstitutionsutskottet föreslagit och Andra Kammaren för sin del antog. Jag vill ej förneka utskottets förslags företräden derutinnan, att ledamöternas antal i båda kamrarna blir fixerad, men jag tror likväl, att antalet kunnat och bort något mera reduceras i närmare öfverensstämmelse med det antal och de proportioner, som förefunnos vid den nuvarande riksdagsordningens början, ty om man icke vill medgifva någon eftergift af de fördelar, som representationsförändringen då i ett entusiastiskt ögonblick lemnade städerna framför landsbygden, bör man väl ej genom de oegentligheter, som sedermera uppstått af städernas tillväxt, öka dessa missförhållanden. Mig synes därför, att alla billiga anspråk å ömse sidor skulle kunna tillfredsställas dermed, att Första Kammarens ledamöters antal, ifrån att 1867 vara 125, ökas till 140, och Andra Kammarens, ifrån att 1867 vara 190, ökas till 210; dock så, att städerna, som 1867 valde 55 ledamöter, få välja 65, och landsbygden, som då valde 135, får välja 145. Härvid är proportionen, så väl emellan Första och Andra Kammaren som emellan land och stad, för framtiden någorlunda bibehållen, såsom ifrån riksdagsordningens början var afsedt.

Efter folkmängdsberäkningen vid 1887 års slut hade städerna 841,731 och landsbygden 3,893,170 invånare; således skulle städerna fortfarande få behålla en dubbel representationsrätt mot landsbygden, och dermed tyckes mig stadsbefolkningen borde vara belåten. Att antalet riksdagsmän härmed blefve mer än tillräckligt stort visar uppgifterna ifrån andra, med oss jemförliga land. (Se utskottets förslag sid. 4, förlidet år.) Låtom oss därför förenas och för en längre tid i detta afseende avsluta tvisten emellan land och stad!

Jag vill därför föreslå,

att Riksdagen måtte till hvilande i vidare grundlagsenlig ordning antaga följande förslag till förändrad lydelse af riksdagsordningen:

§ 6.

1. Första Kammaren skall bestå af etthundra-fyratio ledamöter — — — — — lika med texten i konstitutionsutskottets förslag i betänkandet n:o 1 förliden riksdag — — — — mot-svarande en etthundrafyrtiondedel af rikets folkmängd.

2. För valkrets — — — — lika med nämnda betänkande — — — — riksdagsman.
3. Derest det antal — — — — — icke uppgår till etthundrafyrtio, skola — — — — lika med nämnda betänkande — — — riksdagsman.
4. Lika med nämnda betänkande.
5. Lika med dito.

§ 13.

1. Andra Kammaren skall bestå af tvåhundraio ledamöter, deraf etthundrafyrtiofem för landet och sextiofem för städerna — — — — lika med nämnda betänkande — — — — valet skett.

2. Å landet — — — — understiger domsagornas antal etthundrafyrtiofem, skola — — — — öfverstiger domsagornas antal etthundrafyrtiofem, skola — — — — valkrets.

3. I stad, hvares folkmängd uppstiger till eller öfverstiger en sextiofemtedel af — — — — motsvarande en sextiofemtedel af städernas folkmängd — — — — för städerna.

4. Indelning — — — — — lika med nämnda betänkande — — — — fastställt.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 22 januari 1890.

Nils Petersson.
